

Taras Ševčenko

Pesniška legenda

Založba Družina je izdala Abramove prevode znamenitega ukrajinskega pesnika in pisatelja

LJUBLJANA – Taras Ševčenko (1814–1861) je veliko ime ukrajinske književnosti, ki ga dobro poznamo tudi na Slovenskem. Prvi slovenski prevod epa Kobzar je izšel že leta 1907, prvi prevod pesnitve Hajdamaki pa leta 1908. Obe knjigi je takrat izdala Katoliška bukvarna v Ljubljani, iz ukrajinjščine pa prevedel duhovnik Josip Abram, doma iz Štanjela na Krasu. Založba Družina se je ob sodelovanju z Društvom Ukrajincev in Rusinov Karpati v Sloveniji odločila za reprint v eni knjigi s spremnim tekstom dr. Vladimira Osolnika s filozofske fakultete v Ljubljani ter tajnikom društva prof. Andrijo Hevkom, medtem ko je obširno redakcijska poročila prispeval dr. Janez Gril.

Predsednik Društva Ukrajincev in Rusinov Karpati dr. Eugen Petrešin je na predstavitvi reprinted poudaril prevajalske zasluge slovenskega duhovnika Josipa Abrama, ki je po sto letih s svojim delom in prevodom knjige Kobzar združil Slovence in Ukrajince. Ponatis Kobzarja v uvodu podaja zgodovinski pregled kulturnih stikov Slovenije in Ukrajine, njuno podobno razvojno pot od Karantanije in Kijevske kneževine do današnjih dni. Pri tem ne smemo pozabiti na slovenska profesorja Matijo Čopa, njegova predavanja klasične filologije na Lvovskem liceju, in botanika Baltazarja Hacqueta. Na sorodnost med slovenskim in ukrajinskim jezikom je opozoril že slavist Jernej Kopitar, za njim pa Fran Miklošič. Pesnik Anton Aškerc je napisal pesmi Ukrajinska stepa, Teče Dnjeper in Ukrajinska balada. Za ukrajinsko literaturo je navdušil Murna, Župančiča in Ketteja ...

Na predstavitvi so govorili tudi o načrtu društva, da bi na pročelju Abramove hiše odkrili spomenik tako Abramom kot Ševčenku, s čimer bi se Štanjel še bolj utrdil v za-

vesti kot mala kulturna prestolnica Krasa, pa tudi Evrope (Maks Fabiani, Anton Mahnič, Lojze Spacal ...). Jože Abram (1875–1938) je bil znan kot prevajalec iz ukrajinjščine, bil je tudi pisatelj in dramatik ter uveljavljen publicist, socialni delavec in politik. Za ukrajinjščino se je navdušil, ker je v boju ukrajinskega naroda proti okupatorjem (Poljakom, Rusom ...) videl vzor za boj slovenskega naroda proti svojim zatiralcem (Italijanom, Avstrijcem ...). Zato je s takim žarom prevajal dela Ukrajince Tarasa Ševčenka.

Kobzar, romantični ep s prizori iz kozaške zgodovine Tarasa Ševčenka, je izšel z obširnim zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom, v zadnjem delu pa je enainštirideset pesmi, povezanih v epsko strukturo. Hajdamaki je izšel kot poem z zgodovinskim uvodom o hajdamasčini ali kolijivščini in je posvečen Kreku. Hajdamaki so bili vojaki, ki so pomagali drugim organiziranim četam za obrambo ukrajinske ideje o svobodni Ukrajini.

MARIJAN ZLOBEC